

Sygn. akt III U 383/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2015r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 listopada 2015r. w Suwałkach

sprawy **R. B.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

w związku z odwołaniem R. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 11 maja 2015 r. znak (...)

1. **oddala odwołanie;**

2. **zasądza od R. B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.**

Sygn. akt III U 383/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 11.05.2015r. odmówił R. B. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz.1227) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r., w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31.12.1948r. emerytura przysługuje, jeżeli spełnił łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny, wynoszący 60 lat dla mężczyzn;

- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego;

- w dniu wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r., udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,

wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, wynoszący co najmniej 15 lat.

Zakład odmówił R. B. prawa do emerytury, ponieważ nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a 14 lat, 11 miesięcy i 4 dni..

Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku i uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania, Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1.01.1999r. okresy składkowe i nieskładkowe oraz uzupełniające w ilości 25 lat.

W odwołaniu od tej decyzji R. B. wniósł o uwzględnienie 15 lat pracy w szczególnych warunkach i przyznanie prawa do emerytury. Zawniioskował w związku z tym o przesłuchanie zgłoszonych świadków na okoliczności pracy w (...) w S. i Spółdzielni Usług Rolniczych w R..

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak w zaskarżonej decyzji co do warunków prawnych otrzymania prawa do emerytury. Wskazał przy tym, że zgodnie z § 2 powołanego rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru (...) lub w świadectwie pracy.

Wskazał też, że podnoszony przez odwołującego się okres pracy w Spółdzielni Usług Rolniczych w R. od 1.08.1978r. do 30.04.1981r. został uwzględniony jako okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Na okoliczność natomiast zatrudnienia w (...)w S. od 6.05.1991r. do 30.04.1992r. odwołujący się nie przedłożył świadectwa pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. W świadectwie pracy zaś z dnia 30.04.1992r. pracodawca wskazał, iż odwołujący się zatrudniony był na stanowisku mechanika, które nie jest zaliczane do zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołania za uzasadnionego uznać nie można było.

Odwołujący urodził się (...)

Zgodnie z art. 184 ust. 1 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. 1.01.1999r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27.

Ustęp 2 stanowi zaś, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Według natomiast art. 32 ust. 4 tej ustawy, wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Tymi zaś przepisami dotychczasowymi są przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Stosownie do § 1 ust. 1 tego rozporządzenia, stosuje się ono do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 tego rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej „wykazami”. Paragraf 2 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, zaś według § 4 ust. 1, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z powyższego wynika więc, że aby ubezpieczony mógł otrzymać emeryturę na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przy spełnieniu pozostałych warunków, musiała być przez niego wykonywana w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 15 lat, przy czym w szczególnych warunkach, to w takich, jakie są wymienione w wykazie A powołanego rozporządzenia. Nie wystarcza więc powołanie się na same szkodliwe warunki pracy aby można było ją uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach.

Mając tymczasem na uwadze okoliczności sprawy nie można było uznać aby odwołujący się miał co najmniej pełne 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wskazać w pierwszym rzędzie należy, że odwołujący się posiadałby co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach gdyby rzeczywiście Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył mu do pracy w szczególnych warunkach cały okres zatrudnienia w Spółdzielni Usług Rolniczych w R. od 1.08.1978r. do 30.04.1981r. Zaliczył mu natomiast w istocie swojej do pracy w szczególnych warunkach w tej Spółdzielni okres od 1.09.1978r. do 30.04.1981r. czyli bez miesiąca sierpnia 1978r., co wynika ze wskazanego rozliczenia czasu pracy odwołującego się w szczególnych warunkach jak na k. 89 akt emerytalnych. Uznać też należało, że organ rentowy postąpił prawidłowo. W świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach bowiem wystawionym odwołującemu się 16.08.1991r. przez likwidatora Spółdzielni (...) wyraźnie wskazane jest, że odwołujący się pracę w szczególnych warunkach jako kierowcy ciągnika rolniczego – traktorzysty wykazywał od 1.09.1978r. do 30.04.1981r. Stąd sąd i nie podzielił w całości zeznań przesłuchanych na okoliczności pracy w tej Spółdzielni świadków R. I., J. K. (1) i J. M., że odwołujący się wykonywał cały czas od początku zatrudnienia pracę traktorzysty. Zważyć bowiem należy na to, że od tego czasu upłynęło bardzo dużo czasu zgoła 35 lat i krótkiego okresu jednego miesiąca, kiedy to odwołujący się nie pracował jako traktorzysta, mogą nie pamiętać. Utrwaliło się im natomiast, że odwołujący się zawsze był traktorzystą, gdyż takiego z pracy właśnie pamiętają. Likwidator Spółdzielni wystawiając zaś odwołującemu się w 1991r. świadectwo pracy z pewnością dysponował jego dokumentacją pracowniczą i na jej podstawie wystawił takie, a nie inne świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Wprawdzie nie można było ustalić gdzie obecnie znajdują się pracownicze akta osobowe odwołującego się, gdyż nie posiada ich ani stosowne archiwum, ani likwidator, który poinformował, że odebrał je sam odwołujący się, to jednak z uwagi na wskazane wyżej argumenty uznać należało świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za decydujące w sprawie o okresie wykonywania tej pracy. Trzeba bowiem podkreślić, że zeznania świadków czy to twierdzenia stron, które nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach. Nie jest dopuszczalne, jak wskazał Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 06.08.2014r. III AUa 466/14 (LEX 1496008) oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, a tym bardziej twierdzeniach stron w sytuacji, gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne.

Mając też na uwadze okoliczności pracy odwołującego się w (...)w S. od 6.05.1991r. do 30.04.1992r. nie można było uznać, że była ona pracą wykonywaną w szczególnych warunkach. Nie była ona mianowicie jako praca mechanika stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywana w kanałach remontowych. Tylko natomiast, zgodnie z wykazem A, działem XIV, poz. 16 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. praca mechanika wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych była pracą w szczególnych warunkach. Tymczasem jak wynika to z zeznań przesłuchanych na te okoliczności świadków B. H. i T. S. i jak sam odwołujący się to wyjaśnił dokonywał napraw pojazdów i różnego rodzaju

maszyn i sprzętu w Przedsiębiorstwie na terenie prowadzonych budów i całej bazy warsztatu, na jej hali i poza nią. W teren, jak wyjaśnił odwołujący się, jeździł nie raz 3 razy w tygodniu, a bywało, że i codziennie. Słuchany w charakterze strony ostatecznie wskazał, że więcej pracował na powietrzu niż w kanale. W związku więc z tym, że nie wykonywał napraw wyłącznie w kanałach remontowych, to choć jego praca z pewnością nie łatwa, nie mogła być uwzględniana jako wykonywana w szczególnych warunkach i przyjęta do warunków uzyskania emerytury w obniżonym wieku.

Mając więc te wszystkie względy na uwadze, stwierdzić należy, że odwołujący się nie posiada 15 lat pracy w szczególnych warunkach i tym samym nie spełnił wszystkich warunków do otrzymania emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając więc to wszystko na uwadze Sąd Okręgowy w Suwałkach na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na mocy art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013r., poz. 490).

Odwołujący się przegrał sprawę obciążony więc jest do zwrotu organowi rentowemu poniesionych przez niego kosztów zastępstwa procesowego za radcę prawnego według stawki wskazanej w rozporządzeniu.

W sprawie mimo tego wskazać jeszcze należy, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych na rozprawie nie uznał już w ogóle pracy odwołującego się w Spółdzielni Usług Rolnych w R. od 1.09.1978r. do 30.04.1981r. jako pracy w szczególnych warunkach. Powołał się w tym względzie na aktualne orzecznictwo Sądu Najwyższego. Niewątpliwie to orzecznictwo to wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3.12.2013r. I UK 172/13 (Lex 1467147) w uzasadnieniu którego czytamy, że prawidłowa jest praktyka niezaliczenia do prac wykonywanych w szczególnych warunkach prac polowych traktorzystów zatrudnionych przez spółdzielnie rolnicze. O ile bowiem można się zgodzić, że prace transportowe wykonywane przez kierowcę ciągników można zaliczyć do prac w transporcie, a zatem do prac objętych działem VIII poz.3 wykazu A mimo, że pracował on w spółdzielni rolniczej, a nie w przedsiębiorstwie transportowym, to nie ma żadnych podstaw do potraktowania prac polowych, jako prac w transporcie. Wymienienie w wykazie A, dziale VIII pod pozycją 3 prac kierowców ciągników i kombajnów nie oznacza, że należy uznać za prace w szczególnych warunkach kierowanie tymi pojazdami przy jakichkolwiek zadaniach, a nie tylko transportowych.

Dotychczas praca kierowcy ciągnika czyli traktorzysty w spółdzielniach rolnych i państwowych gospodarstwach rolnych i przy pracach polowych była przez Sąd Okręgowy w Suwałkach uznawana jako praca wykonywana w szczególnych warunkach (np. sprawa świadka J. K. (2) III U 458/07). Taką pracę też w szczególnych warunkach uznawał i Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Stąd zmiana w tym względzie stanowiska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w tej niniejszej sprawie, kiedy uznał ją odwołującemu się, nie może być zaakceptowana.

PW/ich